

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1— Din

LETO 1938

JANUAR

ŠTEV. 1

Z božjim mirom oblagodarjene božične praznike in z nebeškim blagoslovom spremljano novo leto
vošči tržiški župnik in oba gg. kaplana

č. kanonik Jožef Grašič:

Sv. Trije Kralji

Že Ticianov evangelij, ki je bil sestavljen iz štirih evangelijev okoli leta 175. po Kr., trdi, da so prišli Trije Modri z vzhoda po darovanju Jezusovem v jeruzalemskem templju. Tega se drži tudi večina najstarejših tolmačev svetega Pisma. Imenujejo se »Magi«: tako so se namreč nazivali medijsko-perzijski in kaldejski duhovniki-učenjaki, ki so proučevali naravne znanosti, kretanje zvezd in teologijo. Kot kraljevi svetovalci so imeli v državi prvo in odločilno besedo ter so bili skoraj na enaki stopnji z vladarji.

Število Modrih v sv. Pismu ni navedeno. Najbrž je Origen prvi to trojico razglasil; zato imajo tudi najstarejše slike sv. Treh Kraljev to število, ki je verjetno nastalo po treh darovih, katere so prinesli Jezusu. Rimska liturgija omenja le tri vrste darov, ne pa Tr. Kr. Današnja imena teh: Gašper, Melhior, Baltazar, v sv. Pismu tudi niso zapisana. V devetem stoletju je neki Agnelo, pisatelj duhovne knjige ravske cerkve ta imena omenil. Po rokopisu v pariški biblioteki v početku osmega veka se pa zovejo: Bitisarea, Melhijor, Gataspa.

Krščanska umetnost dvanajstega veka jih prikazuje kot praočake ljudskega rodu po vesoljnem potopu. Melhior bi bil zastopnik Jafeta za Evropo, Gašper bi zastopal Sema za Azijo, Baltazar pa Hama za Afriko. Tudi nam sv. Pismo ne pove točno, odkod so prišli, razun da so

bili iz jutrovih dežel. Sv. Justin okoli l. 150. po Kr. r. pomišlja na Arabijo; nekateri svetopisemski tolmači pa na Perzijo. Origen pa jih opisuje kot došlece iz Kaldeje —. In to je še najbolj verjetno, ker so bili Kaldejci vedno dobri zvezdoznanci. Razen tega so bili židje zaslužnjeni v Kaldeji mnogo let, pa so tamkajšnji učenjaki »Magi« imeli priložnost spoznati knjige sv. Pisma stare zaveze in obljubo o Mesiji-Zveličarju.

Sv. Trije Kralji so izkazali Jezusu v Betlehemu božje časti. Iz tega sledi, da je Bog razsvetlil njihov razum z nadnaravnim spoznanjem Mesije — Odrešenika. Imeli so popolno spoznanje Deteta Jezusa kot Sina božjega, Zveličarja človeškega rodu. Kakor je Bog razsvetlil Modre z notranjim spoznanjem, tako jih je vodil v Betlehem z zunanjim znakom. Sv. Pismo pravi, da je to bila izredna zvezda, ki se je prikazala v noči rojstva Jezusa Kristusa.

Mogla je pa to biti neka čudežna nadnaravna svetloba z izrednim nebeškim pojavom, s katerim je Bog Modrim oznanil na Jutrovem prihod Zveličarja na ta svet in mesto Njegovega rojstva. Prihod sv. Treh Kraljev v Betlehem priča, kako trdna je bila njihova vera. Po opravljeni počastitvi božjega Deteta se niso ozirali na vabilo Herodovo, da bi se povrnili v Jeruzalem, nego so šli po drugem potu v svoje domove.

Č. kanonik Jožef Grašič:

Beg v Egipt

Kar se tiče bega Jezusovega v Egipt je treba znati, da so Židje od davnine iskali v potrebi zatočišča v Egiptu! Tja so prišli najlažje skozi puščavo. V času Kristovem so bile židovske naselbine tam tako številne, da so zidali blizu mesta Heliopolis tempelj, ki glede krasote ni nič zaostajal za onim v Jeruzalemu. V Egipt se je moglo potovati rednim potom preko Hebrona na Gazo ali preko Jeruzalema. Bila je pa tudi pot zapadno od mesta v smeri Jope. To je bil najbolj varen pot pred preganjanjem Heroda. Prehoditi pa je bilo treba dolžino šest sto km, t. j. 150 ur.

Sv. Družina se je nastanila po prihodu v Egipt v bližini starega mesta Heliopolis, najbrže v današnji Maturiji na robu puščave. Legendarično je bilo to pod velikansko divjo smokvo, kjer je bil v bližini studenec sladke vode, edini izvir v južnem Egiptu, ki je nastal zaradi molitve presv. Device, ko je prišla skozi puščavo žejna in utrujena na to mesto. Francoski jezusovci v Kairu so

zidali tukaj lepo cerkvico na čast sveti Družini, ki je bila gotovo prva te vrste.

Taki so bili prvi božični dnevi pred 1937 leti.

Naši predniki so pa obhajali spomin rojstva Gospodovega zunaj cerkve s koledovanjem. To so bili pevci s kmetov, navadno cele za petje nadarjene družine, ki so prihajali na božične praznike v mesta ter prepevali v večernih urah starinske božične pesmi v krščanskih družinah, katere so te ljube goste rade obdarovale. Za mladino je bilo to veliko veselje. To so bili prvi slovenski družinski koncerti, katere so prirejali kmetje v mestih. Na tako idealni način je pokazal naš preprosti narod svojo prirojeno umnost, kar ne dobimo pri vsakem narodu.

Koledovalo se je še v preteklem stoletju. Sedanji rod ne pozna več pravih kolednikov, vsaj v onih lastnostih starih časov. Če je kje še kaj spomina, se to rado obrača v zlorabo. No, v Tržiču je koledovanje otrok še kar prisrčno in lepo.

Zakrajšek Viktor:

Poroka o polnoči

Ne bom napisal pravljičice, kakor bi kdo po naslovu sodil, ampak čisto resnico. Opisal sem že poroke in svatbe mladih, večinoma premladih parov. Ko pa pride v moji župniji na vrsto vdovec ali vdova, mora biti poroka brez vsake slovesnosti. Veselja ni. Nasprotno, sosede jih zasmehujejo. Imeli so navado, da so jih pred cerkvijo čakali s kosi pločevine, lonci in podobnimi predmeti ter so med zasmehovanjem spremljali novoporočence do doma. Da bi se izognili taki godbi, se poročajo vdovci navadno zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, da nihče iz okolice ne izve točno ure poroke.

Naša sta se 78letni vdovec in 52letna vdova. On ni imel gospodinje, a ona je bila brez hiše. Če se vzameta, bo ona dobila hišo, a on gospodinjo. Dogovorila sta se in bila oklicana. Med svojimi »prijatelji« sta imela nekaj tako dobrih, da so jima na vsak način hoteli pripraviti »godbo«. Posebno so bile neke žene neugnane. Že so bili plačani otroci in oboroženi z vsemogočimi »godali«. Dva dneva so prežali, kdaj bo... Zaročenca

sta se pripravljala že za odhod v cerkev, a nista šla. Poslali so enega na posvet. »Pridite zgodaj zjutraj,« sem predlagal. »Tudi »prijatelji« zgodaj vstanejo«. — Končno sem jim obljubil, da bom čakal do 12. ure. V obeh hišah so pogasili luči, kot da so šli spat. Straža »godbenikov« je zaključila, da tudi danes ne bo nič in odšla je spat. Že je bil kazalec čez enajst, ko so počasi in tiho prišli. Malo pred polnočjo so po opravljenem obredu zopet kradoma odšli. Seveda je šla pred njimi straža, da spravi s poti vsakega nepoklicanega razgrajača. Toda kljub vsej pazljivosti je iz nekega dvorišča priletela pred nočne svate stara pločevinasta posoda za petrolej, ki je bila pripravljena za »godbo«. Seveda je bilo drugi dan dosti govorjenja. Stari navadi ni bilo zadoščeno in to javnemu mnenju ni bilo prav.

Pravijo, da se morajo stari narodni običaji čuvati, a jaz se tu večkrat borim proti njim. Proti takim namreč, ki niso slovanski in ne krščanski. Takih je pa tu polno.

Zmagal sem v borbi proti navadi, da

sta ženin in nevesta po poroki odšla iz cerkve vsak na svoj dom in so jo šele popoldne »dali«, ko so odvedli nevesto v slovesnem sprevedu na ženinov dom. Tako je stopila poroka v cerkvi v ozadje in so jo smatrali samo za neko manj potrebno opravilo: glavno je bilo potem, ko jo je oče »dal« na hišnem pragu — že poročeno so še enkrat »dali«. Dogodilo se je, da so se pri tem »dajanju« skregali in žene niso hoteli »dati«, ali pa so jo »dali« brez poroke v cerkvi. Z vso silo župnikove oblasti sem nastopil in z veliko težavo dosegel, da »dajo« najprej nevesto in jo potem vsi svati

pripeljejo v cerkev k poroki. Poroka je tako postala središče. Po poroki odvede mož svojo mlado ženo na svoj dom. Sedaj so ljudje s tem zadovoljni, a pri prvi taki poroki se je eden zaradi tega, ker ni bilo po starem in po njegovi volji, napil in hotel izzvati škandal. Najprej je prišel v zakristijo, a se še zmešnil nisem za njega in za njegove pripombe. Od jeze je potem ob cerkveni zid razbil polno steklenico žganja, ki ga je nosil s seboj. Pa tudi to je minilo in star nekrščanski običaj je propadel vsaj za toliko časa, dokler bom jaz v Janjevu župnik.

To in ono

Najcenejša in najlepša slovenska knjiga je žepna izdaja sv. pisma nove zaveze. Obsega 566 strani in stane vezana 12 din, trdo broširana pa samo 8 din. Naj ima to knjigo vsak katoliški Slovenec ali vsaj vsaka družina! Izdal je knjigo škofijski ordinariat v Ljubljani in napravi naj tudi konec prodaji drugoverskih izdaj svetopisemskih knjig, katere so pogostokrat ponujali krivi preroki tudi že po Tržiču in pred katerimi smo vedno svarili. Hvalevredno je, da je bilo nove izdaje sv. pisma nove zaveze oddane takoj prve dni v župnijskem uradu 150 izvodov. Kdor želi še imeti to lepo knjigo, naj se oglasi v župnišču ali v kaplaniji.

† **Nadškof zagrebški Bauer** je umrl 7. decembra in bil pokopan z vso svečanostjo v Zagrebu 15. decembra. Ob dneih njegove smrti in pokopa smo se v tržiški župniji živo spominjali njegovega bivanja med nami v letu 1952. Visoki knez je bil namreč na počitnicah v vili barona Borna pri Sveti Ani. Za spremstvo je imel tedanjega svojega tajnika, ki je sedaj njegov naslednik na visokem mestu. V cerkvi sv. Ane pod Ljubeljcem je opravljal vsak dan sv. mašo in v tabernaklju podružnice je bilo ves čas njegovega bivanja tudi sv. Rešnje Telo. Večkrat se je oglašil v tržiškem župnišču in s svojo ljubeznivostjo je bil kmalu ves naš med nami. Udeležil se je tudi cerkvene slovesnosti nove maše, ki jo je v začetku julija tistega leta daroval v naši cerkvi tržiški rojak g. Pavel Slapar in ob tej priliki se ni mogel zadosti nadejati lepi cerkveni glasbi, petju in sve-

čanostnemu okrasu cerkve. Naj uživa pri Bogu plačilo!

Bratovščina Marije Vnebovzete polaga svoj letni obračun na praznik svetih Treh kraljev popoldne po večernicah v spodnji sobi kaplanije. Članarino naj poravnajo članice do Svečnice in kolikor je le mogoče na dan cerkvenih računov v župnijski pisarni. Za žive in mrtve članice je brana vsak mesec po ena sv. maša in ob smrti članice dobijo svojci pomoč. Če kakšna članica umrje, naj poiščejo svojci nadomestilo.

Rodbinsko polo, kjer so vpisani vsi člani družine, naj ima vsaka družina v župniji. Saj jo rabijo zlasti starši pogosto za uradne podatke svojih otrok. Posebno važna je rodbinska pola pri krščenju novega člana kake družine, da so vsi podatki točno vpisani v rojstno knjigo. V polni veljavi je in ostane pri nas zahteva: Brez rodbinske pole je možen pri nas krst le v skrajni sili! Oskrbi naj jo zato pravočasno babica ali starši.

Sveče gorijo celo leto vsako nedeljo in praznik tudi pri osmi sv. maši. Številni obiskovalci te sv. maše naj upoštevajo na nedelje, ko so letna darovanja za sveče, pri osmi sv. maši pušco!

K vpeljevanju so včasih v naši župniji hodile matere zlasti ob sobotah, ker je ta dan posebej posvečen Materi božji. Sicer radi postrežemo vedno, a prav bi bilo, če bi matere za ta pomemben blagoslov le upoštevale soboto.

Namesto venca na krsto † Janezu Kramarju je darovala družina Podrekar 100 din in Marjeta Primožič 50 din Vincencijevi konferenci. Bog povrni!

Oznanila za januar

1. **Novo leto.** Zapovedan praznik obrezovanja Gospodovega. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim. Med deseto sv. mašo, ki je slovesna z leviti, je običajno darovanje fantov in deklet. Popoldne ob pol treh so slovesne pete litanijske Srca Jezusovega.

2. **Nedelja po novem letu, prva v mesecu in praznik Imena Jezusovega.** Pri šesti sv. maši je skupno sv. obhajilo moških, ki naj tudi v letu 1938 ostanejo zvesti svoji prvi nedelji. Danes in v sedmini je mogoče dobiti popolni odpustek, ki ga je mogoče nakloniti tudi dušam v vica. Pogoji: sv. obhajilo, udeležba pri sv. maši in molitev po namenu sv. Očeta.

5. **Vigilija k prazniku sv. Treh kraljev.** Ob sedmih je slovesen blagoslov vode.

6. **Sveti Trije kralji,** zapovedan praznik. Sv. maša ob šestih in desetih je pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti. Popoldne ob pol treh so slovesne pete litanijske Matere božje. V pušco se ta dan pobira za afriške misijone. Ker je ta dan tudi prvi petek, je na predvečer skupna molitev svete ure v župnijski cerkvi od sedme do osme ure, združena z litanijami. Bolniki, ki prejemajo sv. obhajilo na prve petke doma, bodo obhajani že prejšnje jutro.

9. **I. nedelja po Razglasenju Gospodovem in praznik sv. Družine.** Po pridigi prve sv. maše, ki je pred Najsvetejšim, se vrši posvetitev krščanskih družin. Družine, ki še niso vpisane v bratovščino sv. Družine, naj to storijo zlasti ta dan!

16. **II. nedelja po Razglasenju Gospodovem.** Službe božje so v navadnem redu.

17. **Sv. Anton Pušcavnik.**

18. do 25. Vsak dan po sv. maši molitve za zedinjenje vzhodnih bratov s sv. Cerkvijo.

21. **Sv. Neža, patrona dekliške Marijine druž-**

be. Ob šestih je orglana sv. maša za dekliško Marijino družbo.

25. **III. nedelja po Razglasenju Gospodovem.** Vse v navadnem redu.

30. **IV. nedelja po Razglasenju Gospodovem.** Službe božje v navadnem redu.

Cerkveni računi za župnijsko cerkev bodo v torko po sv. Treh kraljih, t. j. 11. januarja. Ta dan bosta sprejemala gg. cerkvena ključarja v župnijski pisarni pristojbine za cerkvene sedeže dopoldne od osme do dvanajste ure in popoldne od druge do šeste ure. Letna pristojbina za vsak sedež znaša 15 din. Imejtelji sedežev naj vedo povedati številko klopi. Naj vsak skrbi, da bo ta dan točno poravnana letna pristojbina. V opomin se oglašja ta dan od osmih zjutraj in ob dveh popoldne veliki zvon.

Cerkveni računi za podružnice bodo v nedeljo 9. januarja v župnijski pisarni po osmi sv. maši. Tedaj naj pridejo gg. ključarji podružnic.

Izpraznjeni cerkveni sedeži pridejo na dražbo, ki bo v župnijski pisarni v nedeljo 23. januarja po osmi sv. maši. Označeni bodo v oznanilu prejšnje nedelje. Pod roko ne bo oddan noben sedež in so tozadevna priporočila odveč!

Darovanja za sveče bodo pri šesti in deseti sv. maši: 16. za šentansko sosesko, 23. za Dolino in 30. za Tržič in Bistrico. V pušco se te nedelje pobira za splošno cerkveno razsvetljavo.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 2., vesoljna odveza 1., 6.

Dekliška Marijina družba: shod 16., družbena sv. maša 21., skupno sv. obhajilo 30.

Marijina družba za žene: shod 23., skupno sv. obhajilo 9.

Mladinska pobožnost: 2. popoldne.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 8., dečki ljudske šole 15., deklice ljudske šole 22.

Župnijska kronika za november 1937

Novembra v naši župniji rojenih: 2.

Novembra v naši župniji poročeni:

1. Čarman Franc, oskrbnik koč na Zelenici, Sv. Ana 85, in Režek Hedvika, privatna uradnica, Tržič, Kovaška ulica 5, poročena 10. novembra.

2. Sušnik Gabriel, delavec, Tržič, Blejska cesta št. 3, in Bedina Hilda, prešivalka v »Peko«, Tržič, Za Mošenikom 1, poročena 15. nov.

3. Oman Ignacij, fužinski delavec, Tržič, Ljubeljska cesta 54, in Janežič Franciška, predilniška delavka, Tržič, Usnjarska ulica 7, poročena 20. novembra.

4. Košir Albin, čevljarški pomočnik, Tržič, Ulica Ahačiča Franca 11, in Lavtar Marija, predilniška delavka, Tržič, Cerkevna ulica 19, poročena 20. novembra.

5. Švab Mihael, čevljarški pomočnik, Sveta Ana št. 21, in Čarman Alojzija, predilniška delavka, Sveta Ana 21, poročena 20. novembra.

6. Kuhar Jožef, lesni delavec, Dolina 103, in

Meglič Roza, zasebnica, Dolina 53, poročena 21. novembra.

7. Romih Maksimilijan, delavec, Tržič, Glavni trg 5, in Zupan Marija, delavka pri »Peko«, Tržič, Predilniška ulica 6, poročena 21. nov.

Novembra v naši župniji umrli:

1. King Janez, čevljarški pomočnik, rojen 2. XII. 1907 v Vidmu, poročen 12. X. 1929, umrl v Tržiču, Pot na pilarno 5, dne 15. novembra.

2. Sedej Ivan, orožniški stražmojster v pokoju, rojen 22. XII. 1869 v Idriji, poročen 3. II. 1901, umrl v Tržiču, Glavni trg 13, dne 25. nov.

Novemberska poročila od drugod:

1. Javornik Jožef, predilniški uslužbenec, Tržič, Ljubeljska cesta 1, in Kurnik Jožefa, šivilja, Tržič, Na Blekah 1, poročena v Borovnici dne 13. novembra 1937.

2. Meglič Gašper, občinski ubožec, rojen v Dolini št. 62 dne 31. XII. 1872, umrl v Lomu št. 92 dne 28. novembra 1937.